

PLÁN PRÁCE VÝCHOVNÉHO PORADCE

ZŠ 2024/2025

Úvod

Od 1.1. 2022 zastává pozici výchovného poradce ředitelka školy. Z hlediska legislativy je pozice výchovného poradce nutná pro základní školu, nikoli pro mateřskou školu. Nicméně v naší instituci pozici a činnost výchovného poradce využívá i mateřské škole.

Výchovný poradce bude v průběhu školního roku s ostatními vyučujícími, rodiči, pediatry a krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou.

Výchovný poradce zajišťuje činnost ŠPP spolu se speciálním pedagogem, školním metodikem prevence a učiteli.

Školní poradenské pracoviště poskytuje poradenské a konzultační služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům. K hlavním cílům ŠPP patří iniciace aktivit vedoucích k vylepšení sociálního klimatu školy posílení pozitivních vztahů mezi všemi subjekty školy, rozšíření oblastí primární prevence a zkvalitnění péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výchovný poradce bude pravidelně podávat informace na schůzkách s rodiči a bude se zúčastňovat porad výchovných poradců i jiných akcí PPP.

Výchovný poradce bude též úzce spolupracovat při protidrogové prevenci.

Aktuálním úkolem na aktuální školní rok je větší podpora při kariérovém poradenství a podpora žáků související s přijímacími zkouškami.

1.1. Výchovný poradce jakou součást školního poradenského pracoviště

Činnost poradenského pracoviště a poskytování poradenských služeb ve škole je upraveno vyhláškou č. 72/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů. V naší škole je činnost ŠPP mimo výchovného poradce zajišťována školním psychologem, speciálním pedagogem, školním metodikem prevence a třídními učiteli. ŠPP řídí ředitelka školy, jakožto psycholožka, která ale pozici školního psychologa v dané škole nevykonává. Důvodem je možný střet funkcí a kompetencí apod. Z našeho pohledu se jeví efektivnější, aby funkci školního psychologa vykonával externí pracovník.

Školní poradenské pracoviště poskytuje zejména poradenské a konzultační služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům. K hlavním cílům ŠPP patří iniciace aktivit vedoucích k vylepšení sociálního klimatu školy, posílení pozitivních vztahů mezi všemi součástmi školy (rodiči, žáky, pedagogy), rozšíření oblastí primární prevence a zkvalitnění péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Výchovný poradce též úzce spolupracuje s metodikem prevence při řešení konfliktů, šikaně a protidrogové prevenci.

Výchovný poradce pravidelně podává informace na schůzkách s rodiči a bude se zúčastňovat porad výchovných poradců i jiných akcí PPP.

1.2. Činnost výchovného poradce ve škole

Činnost výchovného poradce nejprve definujeme obecně a poté konkrétně na úrovni potřeb naší školy.

Z hlediska zaměření se na jednotlivé části systému školy se zaměřuje na práci se žákem, pedagogem i rodiči. Zajišťuje také spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, policií ČR a dalšími poskytovateli poradenských služeb.

Těžištěm práce výchovného poradce je prevence. Zaměřuje se na oblast metodickou, informační a poradenskou. Náplň práce výchovného poradce jak ji nalezneme ve vyhlášce 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, Příloha 2.

Poradenská činnost

1. Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze žáků, tj. zejména:

- koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství - kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací dráhy žáka
- individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti (ve spolupráci s třídním učitelem)
- poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem)
- informace o studijních možnostech, pomoc při vyplnění a včasném odeslání přihlášek ke studiu
- organizace schůzky se zákonnými zástupci vycházejících žáků,
- zajištění dostatečného počtu informačních materiálů o možnostech studia na středních školách, jejich zprostředkování žákům (brožury, nástěnka)
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum a středisko výchovné péče) při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy
- zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích úřadů práce a poskytování informací žákům a rodičům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek

2. Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a příprava návrhů na další péči o tyto žáky:

- ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky sledovat žáky s výukovými problémy
- předkládat učitelům, řediteli školy a rodičům návrhy na další péči o tyto žáky
- vést evidenci integrovaných žáků ve škole a podílet se spolu s ostatními pedagogy na zpracování dokumentace pro integrované žáky
- v součinnosti s ostatními pedagogickými pracovníky iniciovat vyhledávání a šetření žáků, jejichž jednání a chování vyžaduje zvláštní pozornost
- dohlížet na vedení dokumentace výchovných problémů u třídních učitelů
- ve spolupráci s třídními učiteli vyhledávat a sledovat talentované a nadané žáky

3. **Zajišťování nebo zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb (vstupní a průběžné) a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:**
 - zajišťovat případná vyšetření v PPP, SPC
 - pomáhat učitelům zprostředkovat podklady pro psychologická a speciálně-pedagogická vyšetření
4. **Příprava podmínek pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.**

Metodické a informační činnosti

1. **Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence.**
2. **Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, inkluze, individuálních vzdělávacích plánů, plánů pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření 1. stupně, práce s nadanými žáky apod.**
 - metodicky pomáhat učitelům poskytujícím nápravnou péči,
 - poskytovat poradenskou činnost pro rodiče,
 - poskytovat poradenskou činnost pro žáky v obtížných situacích,
 - navrhopvat řešení konfliktních situací (rodič-učitel, žák-učitel, žák-žák),
 - spolu s třídními učiteli sledovat žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí.
3. **Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.**
4. **Poskytování informací o činnosti specializovaných školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.**
5. **Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení a jejich zajišťování v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.**

6. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

Kromě výše zmíněných činností je také velmi důležitá spolupráce jak s dalšími organizacemi - např. s pedagogickou psychologickou poradnou, speciálně pedagogickým centrem, logopedickými poradnami (zejména u problematiky předškolních dětí), tak i spolupráce v rámci celého poradenského pracoviště a také s vedením školy.

3. Charakteristika DOBRÉ Montessori základní školy a mateřské školy

Organizace: DOBRÁ Montessori základní škola a mateřská škola, s. r. o.

Místo poskytování vzdělávání: Náves 86, 76001 Zlín - Prštne

IČO: 04605021

Kontaktní údaje: kancelar@dobra-montessori.cz; 777 649 211, www.dobra-montessori.cz

Datová schránka: dgpc4nq

DOBRÁ Montessori základní škola a mateřská škola funguje od 1.9.2016. Základní škola fungovala nejprve jako komunitní základní škola sdružující žáky vedené jako individuálně vzdělávané. Kmenovou školou těchto žáků byla Základní škola, Uherské Hradiště, Za Alejí, protože stejně jako naše škola pracuje alespoň na prvním stupni montessori pedagogikou. Do této základní školy dojížděli dvakrát ročně naši žáci na přezkoušení. Po dlouhých snahách o zápis do rejstříku škol a školských zařízeních, byla s účinností od 1.9. 2019 zapsána v rejstříku také naše základní škola.

Mateřská škola fungovala nejprve jako dětská skupina a od 1.9.2017 je v rejstříku škol a školských zařízení zapsána mateřská škola - nejprve jako jednotřídní, od roku 2019 jako dvoutřídní. Dětská skupina zůstala zachována pro péči o děti do 3 let věku.

Ve školním roce 2024/2025 je v mateřské škole zapsáno 43 dětí a ve škole 60 žáků. V mateřské škole pracuje 7 pedagogických pracovníků (6 učitelů a 1 asistent pedagoga), v základní škole pracuje 11 pedagogických pracovníků (6 učitelů na plný úvazek, 2 asistenti pedagoga, 2 učitelé jazyků, učitelka matematiky, jedna z asistentů má doplněn úvazek jako učitelka fyziky a chemie a 1 vychovatelka školní družiny). Jedna z učitelek bude v průběhu podzimu odcházet na mateřskou dovolenou. V rámci školy působí také externí zaměstnanci - např. učitel ICT, rodilý mluvčí atd.

Typicky se v naší škole nepracuje s jednotlivými ročníky jako je běžné v klasické základní škole, ale s tzv. trojročími. Aktuálně využíváme nové vyhlášky platné od 1.9. 2024 umožňující sdružování ročníků i na druhém stupni základní školy. Už v mateřské škole jsou třídy smíšené pro věk 3-6 let, na základní škole pak pokračuje výuka 1.-3. ročníku v tzv. 1 trojročí, 4.-5. ročníku s přidruženou studijní skupinou 6. ročníku v tzv. 2. trojročí a 7.-9. ročník ve 3. trojročí.

4. Historie výchovného poradenství v DOBRÉ Montessori základní škole a mateřské škole

Pozice výchovného poradce byla zřízena od 1.9.2019 a byla obsazena paní třídní učitelkou prvního trojročí Mgr. Lenkou Dobešovou. Paní Dobešová se zaměřovala na práci s dětmi s poruchami učení, doporučovala jejich odesílání od pedagogicko psychologické poradny a zajišťovala následnou komunikaci s PPP. Věnovala se také řešení kázeňských problémů a komunikaci s rodiči.

Po odchodu paní Dobešové na mateřskou a následně rodičovskou dovolenou tj. od konce září 2020 byla pozice obsazena tehdejší paní ředitelkou Bc. Jitkou Fialovou, která měla s pozicí výchovného poradce zkušenosti z jejího dřívějšího působení pedagoga na střední pedagogické škole ve Zlíně. Od 1.1. 2021 došlo ke změně na pozici ředitele, kdy paní Fialovou vystřídala současná ředitelka a zakladatelka školy PhDr. Petrou Sakáčovou.

Pozici výchovného poradce i nadále zastávala paní Fialová. V tomto období se pozice výchovného poradce zaměřovala zejména na práci s dětmi s poruchami učení a byla spíše formální. Náplň práce výchovného poradce vykonávali v součinnosti třídní učitelky se školní psycholožkou a speciální pedagožkou. Od listopadu 2021 byla paní Fialová v dlouhodobé pracovní neschopnosti, a proto bylo od 1.1. 2022 přistoupeno k převedení činnosti výchovného poradce pod současnou ředitelku. Ta tuto pozici vykonává doposud.

5. Zaměření výchovného poradenství v DOBRÉ Montessori základní škole a mateřské škole

Tím, že je výchovným poradcem přímo ředitel školy je v organizační struktuře školy na nejvyšší pozici (viz. organizační struktura školy přílohou č.1), což může usnadňovat komunikaci s ostatními vyučujícími, žáky, rodiči i krajskou pedagogicko - psychologickou poradnou a externími odborníky.

Zároveň je ředitelka školy vystudovaným psychologem, s rozšířením kvalifikace na školního psychologa - takže se nabízí využití těchto zkušeností v práci výchovného poradce. V současné době se tak ve výchovném poradenství zaměřujeme zejména na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a práci s žáky nadanými. V pocovidovém období se také více soustředíme na žáky potenciálně ohrožené školním neúspěchem. Standardně se ve

spolupráci s celým poradenským týmem věnujeme také problematice rizikového chování žáků. Vzhledem k tomu, že v tomto školním roce máme po prvé devátý ročník, budeme se zaměřovat velmi na kariérové poradenství a přípravu na přijímací zkoušky a následný přechod na střední školy. Se staršími ročníky se objevují také nové výzvy v podobě prevence zneužívání návykových látek, prevence rizikového sexuálního chování atd. V této oblasti úzce spolupracuje výchovný poradce s metodikem prevence.

V mateřské škole se věnujeme zejména prevenci logopedických problémů, komunikaci s PPP, mapování potencionálně rizikového chování z hlediska budoucí školní úspěšnosti, podporu pro rodinu v náročných situacích, prvotní záchyt problematického chování a vytipování potencionálně nadaných dětí.

5.1. Výchova a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Výchovný poradce ve škole zabezpečuje především administrativní a metodickou část této oblasti. Mezi jeho činnosti patří především zprostředkování diagnostiky speciálně vzdělávacích potřeb, evidence zpráv z vyšetření žáků ve školských poradenských zařízeních a koordinace vzniku a plnění podpůrných opatření, případně individuálních vzdělávacích plánů (IVP) pro žáky se speciálními potřebami.

Návrh na vyšetření žáka dává prostřednictvím školy většinou zákonný zástupce po konzultaci s třídním učitelem, popř. ostatními vyučujícími žáka. Dotazník vybraného školského poradenského zařízení v naší škole vyplňuje třídní učitel ve spolupráci s dalšími vyučujícími žáka a výchovným poradcem, který dotazník zkontroluje, případně doplní pro odeslání. Dotazník odesílá výchovný poradce prostřednictvím datové schránky školy. Jakmile do školy přijde zpráva z vyšetření nebo ji přinese zákonný zástupce žáka, výchovný poradce ji zaeviduje a zajistí předání informací třídnímu učiteli i ostatním vyučujícím žáka, případně zajistí zajištění podpůrných opatření, nákup pomůcek atd.

Se zprávami z pedagogicko-psychologického vyšetření žáka je ve škole třeba zacházet v režimu důvěrné - jsou uloženy v uzamykatelné skříni, která je v ředitelně - tzn. za dvojitým zámekem.

Je-li PPP zvolen jako podpůrné opatření IVP, dohlíží výchovný poradce na jeho tvorbu a dodržení všech náležitostí. IVP je pak dohodou mezi rodiči, školou a žákem. Osvědčila se také účast výchovného poradce při projednávání IVP se žákem a rodiči.

Výchovný poradce může poskytovat také metodickou pomoc učitelům a asistentům pedagoga při práci se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Pravidelně vyhodnocuje efektivitu nastavených podpůrných opatření a případně IVP. K vyhodnocení může využít údajů ze zpětnovazebních dotazníků vyplněných rodiči - častěji se osvědčují osobní schůzky, konzultací s třídními učiteli žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a také s vyučujícími jednotlivých předmětů. Důležité jsou též školní výsledky žáka. Výsledky zpětné vazby je pak vhodné vzít v úvahu při přípravě IVP pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami na další školní rok nebo pro nastavení jiných podpůrných opatření v konzultaci s PPP.

5.2. Práce s žáky s mimořádným nadáním

V případě, že je ve škole žák, u něhož jsou projevy mimořádného nadání, může dát třídní učitel podnět k vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně. Toto je třeba projednat se zákonným zástupcem žáka. Žádost o vyšetření s PPP komunikuje zákonný zástupce žáka. Škola následně podobně jako u žáků se specifickými vzdělávacími obtížemi vyplní dotazník pedagogicko-psychologické poradny pro školy. Pokud školské poradenské zařízení na základě vyšetření žáka doporučí jeho vzdělávání podle IVP nebo jinou formu podpůrných opatření, koordinuje výchovný poradce jejich vznik a plnění.

V případě, že je mimořádné nadání zachyceno už v mateřské škole, je možné přistoupit k předčasnému zaškolení žáka. PPP má v tomto, narozdíl od odkladu povinné školní docházky, rozhodující slovo. Zpravidla je nutné zvážit nejen mimořádné nadání žáka, ale také sociální zralost pro zahájení školní docházky. Výchovný poradce může pomoci rodičům zvážit výhody a nevýhody předčasného zaškolení žáka. A možnosti jeho rozvoje v mateřské škole, pokud se rodiče rozhodnou s docházkou do základní školy vyčkat do 6let věku dítěte.

5.3. Péče o žáky ohrožené školním neúspěchem

Součástí práce výchovného poradce je také vyhledávání a následná intervence u žáků ohrožených školním neúspěchem (toto úzce souvisí také s problematikou zanedbávání školní docházky). Opakovaný neúspěch a nedostatečný prospěch se většinou negativně projeví i v chování žáků, tito žáci mohou negativně ovlivňovat klima třídy i pracovní morálku ostatních žáků. Proto je třeba věnovat jim zvýšenou pozornost. U žáků s neprospěchem je nutné co nejrychleji hledat příčiny neprospěchu. Standardně výchovný poradce pomáhá při hledání

řešení v těch případech, kdy je příčinou neprospěchu porucha učení nebo podprůměrný intelekt žáků.

V těchto případech se jako účinné ukázalo společné projednání problému za přítomnosti učitele, rodiče a žáka samotného. Často v naší škole volíme variantu, kdy je výchovný poradce těchto schůzek také přítomen. Výsledkem takových jednání je dohoda, v níž je popsáno, co je třeba udělat, aby se prospěch žáka zlepšil. Zkušenosti z praxe ukazují, že je vhodné, aby výchovný poradce evidoval a zakládal do dokumentace žáka originály zápisů z jednání s rodiči žáků. Kopii zápisu z jednání by pak vždy měli obdržet rodiče žáka.

V posledních dvou letech je tato péče vzhledem k situaci s pandemií koronaviru velmi důležitá a z hlediska výchovného poradenství nestandardní. Žáci strávili mnoho času mimo školu, ztratili školní návyky a začlenění zpět může být pro mnoho z nich problematické. Z výše uvedeného vyplývá, že včasné rozpoznání a řešení problémů, které vedou ke školnímu neprospěchu, je zásadní. Výchovný poradce společně s třídním učitelem žáka, případně dalšími členy poradenského pracoviště by měl efektivně nastavit aktuální vzdělávání žáka tak, aby žák získal zpět učební návyky a aby dohnal probrané učivo.

Aktuálně v rámci doučování může pomoci program doučování, který pracuje s dětmi ohroženými školním neúspěchem. Dle popisu programu je doučování definováno následovně: “Organizace a práce se žákem při doučování je odlišná od práce učitele v rámci výuky. Nenahrazuje výuku ve škole, ale doplňuje ji a prohlubuje v závislosti na individuálních potřebách žáka, a to nejen ve vztahu k probírané látce, ale také k osvojení návyku samostatného studia, pravidelné přípravy a dalších kompetencí, které jsou podmínkou pro úspěšné zvládnutí školní docházky. Při doučování nedochází k výkladu nové látky, její didaktická náročnost (zejm. co do obsahu, organizace a didaktických metod) není tak náročná, jako samotná výuka.”

Zapojení do programu má svá specifika. Škola, respektive žák musí splnit řadu kritérií. Zapojení do programu, jeho financování apod. lze považovat v našem případě za jednu z činností výchovného poradce v rámci této specifické situace.

Při práci výchovného poradce v naší organizaci je nutné v souvislosti s prací s dětmi ohroženými školním neúspěchem zmínit také práci v mateřské škole. Formou hospitační činnosti, konzultací s pedagogy a rodiči pomáhá výchovný poradce rodičům při rozhodování o odkladu školní docházky a pomáhá jim v komunikaci s PPP.

5.4. Řešení problémových situací ve škole

Poradenská práce v rámci naší organizace nese řadu specifík, a to zejména vzhledem k velikosti školy a vzájemné propojenosti mezi základní a mateřskou školou. Jak již bylo zmíněno, výchovný poradce v našem zařízení má řadu aktivit také v mateřské škole. A i přesto, že metodik prevence a výchovný poradce jsou formálně dva různí zaměstnanci školy, jejich aktivity a náplně práce se vzájemně překrývají a prolínají. Z tohoto důvodu má výchovný poradce velký vliv při řešení nejrůznějších problémových situací ve škole. Detailněji jsou postupy řešení popsány v krizovém plánu organizace, který čerpá z metodického pokynu MŠMT. V rámci tohoto dokumentu jsou vymezeny možné nejčastější situace.

a) Řešení problémů spojených se školní docházkou

Problémy spojené se školní docházkou zahrnují řešení neomluvené a zvýšené omluvené absence. Úkoly výchovného poradce jsou dány metodickým pokynem MŠMT č. j. 10 194/2002-14, k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.

V rámci prevence neomluvené absence je důležité sledovat i zvýšenou omluvenou absenci, za kterou může být „skryté záškoláctví“, obzvláště pokud se jedná o po sobě následující krátkodobé absence žáka ve škole. Zvýšená absence také často bývá jednou z příčin školního neprospěchu.

Za záškoláctví je považována neomluvená absence žáka. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházkou. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona. Záškoláctví je nejvýraznější formou odporu dítěte ke škole. Školní docházka je evidovaná v elektronické třídní knize. V případě podezření na záškoláctví se škola obrací na zákonného zástupce žáka, nebo může požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán.

V rámci řešení problémů se školní docházkou je potřeba působit preventivně - tj. posilovat u žáků kladný vztah ke škole a vzdělávání, nabízet pozitivní vzory chování a posilovat zdravé klima školy atd.

Dále je potřeba řešit danou konkrétní situaci - kontakt se zákonnými zástupci (ústně, písemně, formálně atd.) - přesný postup vychází z výše zmíněného metodického pokynu. U

osobního kontaktu se zákonnými zástupci je vždy přítomen také výchovný poradce a je proveden zápis.

Každý pohovor o zvýšené absenci žáka ve škole je třeba vést jako preventivní pohovor s cílem předejít problémům ve vzdělávání žáka, stanovit pravidla pro omlouvání žáka a způsob včasného doplňování zameškaného učiva.

Zároveň je třeba zmínit také skryté záškoláctví, kdy rodiče žáka omlouvají. Toto může mít mnoho důvodů - ulehčování cesty žákovi, který do školy nechce, omlouvání z důvodu domnělé nemocnosti žáka, absence z důvodu problémů v rodině. Zde je třeba nabídnout rodičům zejména podporu a pomoc s motivací žáka a i rodičů k docházce.

Problémy s docházkou se mohou dotýkat také mateřské školy, protože poslední rok předškolního vzdělávání - tj. rok, kdy žák dosáhl 5 let před nástupem do základní školy, je povinný. V případě problémů s docházkou se postupuje zejména v motivaci rodičů a dítěte k návštěvě mateřské školy a vysvětlování přínosů vzdělávání dítěte v mateřské škole. Dítě musí do mateřské školy docházet minimálně na 4 hodiny denně, případně je-li vedeno v režimu domácího vzdělávání musí absolvovat přezkoušení v mateřské škole v období od 1. 11. do 31. 12. daného roku.

b) Řešení šikany

Výchovný poradce může mít ve škole důležitou roli také při řešení závažných přestupků proti školnímu řádu. V případě, že se žák nebo žáci dopustí takového přestupku, není efektivní řešit tento problém pouze udělením kázeňského postihu. V rámci prevence rizikového chování žáků je důležité projednat přestupek s rodiči. Projednání vyvolá třídní učitel a účastní se jej výchovný poradce, rodiče a v praxi se velmi osvědčila rovněž přítomnost žáka (agresora). Role výchovného poradce je podstatná, neboť není v problému osobně angažovaný tak, jako může být učitel, svým profesionálním přístupem je učiteli oporou při sdělování nepříjemných informací nebo při řešení případného konfliktu mezi třídním učitelem a zákonným zástupcem žáka. Z jednání je třeba vždy pořídit zápis, jehož originál výchovný poradce založí do dokumentace žáka.

V rámci konzultačních hodin výchovný poradce poskytuje konzultace žákům, rodičům i kolegům k problémům spojeným s nekáznými žáky a neplněním školních povinností. S učiteli výchovný poradce konzultuje také řešení problémů ve třídních kolektivech.

Výchovný poradce při řešení těchto situací úzce spolupracuje s metodikem prevence. A společně by měli při řešení velmi závažných problémů spolupracovat i s nejbližším místním orgánem sociálně-právní ochrany dětí, tj. s oddělením či odborem péče o dítě či sociální prevence. Pokud škola vyčerpá všechny možnosti k řešení závažných problémů a náprava se nedaří, může výchovný poradce zprostředkovat předání případu tomuto místnímu orgánu. V příloze č. 3 přikládáme vzorový postup při řešení šikany na naší škole, který vypracoval výchovný poradce ve spolupráci s metodikem prevence.

c) Návykové látky

Základem při řešení problémů s návykovými látkami je alespoň základní znalost této problematiky všemi pedagogy. Důležité je znát zejména varovné signály, které mohou na tento problém upozornit. Mezi nejčastější projevy patří např. náhlá změna v chování, časté střídání nálad, změny ve fyzickém vzhledu, změny ve výkonech ve škole, zvýšená utajená komunikace s ostatními, zvýšená potřeba peněz atd. (detailněji rozpracováno v metodickém pokynu). Do oblasti návykových látek řadíme alkohol, tabák, konopné drogy, těkavé látky, stimulační látky, opoidy, halucinogeny, syntetické drogy nebo zneužívání léků.

V případě podezření na užívání návykových látek je dobré zahájit/posílit spolupráci s poskytovateli preventivních programů (v našem případě Mgr. Michal Palúch, Metodik prevence KPPP Zlín). Preventivní programy nastavit efektivně tak, aby odpovídaly potřebám a mentálním schopnostem dětí. Spolupráce by měla být dlouhodobá - kontinuální, zaměřena na celkovou změnu postojů a chování (dlouhodobou, ne jen aktuální). Veškerý proces řídí školský poradenský tým - metodik prevence, výchovný poradce a školní psycholog.

5.5. Vedení dokumentace výchovného poradce

Výchovný poradce vede písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah jeho činnosti, navržená a realizovaná opatření.

Vedením dokumentace škol a školských zařízení se zabývá § 28 školského zákona a vyhlášky č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školské matriky. V těchto právních dokumentech však není žádná zmínka o vedení dokumentace výchovného poradce.

Školské poradenské zařízení vede dokumentaci:

- o žádostech o poskytnutí poradenské služby,
- odmítnutí nebo přerušení poskytování poradenské služby,
- vyšetření, jeho výsledcích a poskytnuté péči individuální i skupinové,

Škola vede o poradenských službách poskytovaných speciálním pedagogem dokumentaci a o poradenských službách poskytovaných školním metodikem prevence nebo výchovným poradcem dokumentaci.

Výchovný poradce má povinnost vést dokumentaci o vyšetřeních, jejich výsledcích a poskytnuté péči individuální i skupinové. Není však uvedeno, jakou formou má být dokumentace vedena. To, jakou povinnou dokumentaci výchovný poradce povede a jakou formu tato dokumentace bude mít, by proto vždy mělo být výsledkem jednání výchovného poradce s vedením školy. S dokumentací je nutné zacházet v režimu důvěrné.

V rámci naší školy je dokumentace, která je vedena v papírové podobě uzavřena v uzamykatelné skříni v kanceláři školy tzn. za dvěma zámky, částečně je vedena elektronicky v zabezpečené školní matrice v systému edupage - zejména zprávy z poradny.

6. Spolupráce výchovného poradce s dalšími subjekty/institucemi

Velmi důležitá je spolupráce výchovného poradce v rámci dané organizace i s dalšími specialisty mimo ni, jakožto podpůrné sítě odborníků.

V rámci školy spolupracuje výchovný poradce s vedením školy. Ve většině případů je práce výchovného poradce nastavena tak, že se řídí pokyny ředitele školy či jeho zástupce - konzultuje svůj plán na školní rok, předkládá návrhy, které se týkají výchovy atd. V našem případě funkci výchovného poradce a ředitelky zastává tatáž osoba a zároveň řídí celé poradenské pracoviště. Proto se tyto kompetence překrývají.

Spolupráce v metodikem prevence je velmi úzká a jejich činnosti se vzájemně propojují a částečně také překrývají. Spolupracují zejména při vyhledávání žáků ohrožených rizikovým chováním, sledují absenci žáků aj. Podílejí se se organizaci preventivních programů. Spolupracují při řešení aktuálních problémů (viz. Příloha č.3)

Dále probíhá spolupráce se školním psychologem a speciálním pedagogem, jakožto dalšími členy školního poradenského pracoviště. Vzájemná konzultace probíhá zejména nad žáky s poruchami učení nebo chování. Společně se zaměřují na pozitivní ovlivňování celkového klimatu třídy/školy.

Spolupráce probíhá také s učiteli v jednotlivých třídách. Ve většině případů výchovný poradce spolupracuje pouze s třídními učiteli. V rámci naší školy je však situace (i vzhledem k velikosti školy) specifická. Stejnou měrou jsou jednotlivé výchovné situace konzultovány s hlavními průvodci (třídními učiteli), tak asistenty v jednotlivých třídách a dalšími učiteli. V případě řešení závažných a komplexních problémů jsou dotazováni také externí zaměstnanci školy. Společně se zaměřují na diagnostiku třídy, začleňování žáků aj.

Zde se také dá zařadit spolupráce s žáky a jejich zákonnými zástupci.

Co se týče spolupráce s dalšími institucemi, jedná se zejména o pedagogicko-psychologické poradny, speciální pedagogická centra, střediska výchovné péče, informační poradenská střediska a odbor sociálně právní ochrany dětí.

V našem zařízení zatím nespolupracujeme s informačním poradenským pracovištěm, jelikož tyto pracoviště jsou zřízeny při úřadech práce a zaměřují se výhradně na volbu povolání. Zatím jsme také nikdy nebyli nuceni přejít do bodu spolupráce se středisky výchovné péče a OSPOD. Na tuto spolupráci je však výchovný poradce, potažmo škola připravená.

7. Plán kontrolní činnosti výchovného poradce pro školní rok

Kontrolní činnost související s výukou

- kontrola vypracování IVP pro žáky s specifickými vzdělávacími potřebami
- kontrola poskytování podpůrných opatření pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami
- sledování úrovně spolupráce vyučujících se zákonnými zástupci

Kontrolní činnost zaměřená k zákonným zástupcům

- kontrola informovanosti zákonných zástupců školou (návštěvnost internetových stránek, dostatek informací)
- sledování úrovně spokojenosti s akcemi pořádanými školou a nabídkou volnočasových aktivit pro žáky (kroužky pořádané ve spolupráci se školou, náplň školní družiny)
- zjišťování návrhů vedoucích ke zlepšení spolupráce mezi školou a rodiči (dotazník, školská rada, osobní konzultace v rámci konzultačních hodin aj.)

8. Obecný časový a tematický plán práce výchovného poradce

Tento plán výchovného poradce je vytvořen obecně tak, aby byl využitelný každý školní rok. Jedná se o činnosti, které jsou vždy nedílnou součástí náplně práce výchovného poradce. Před začátkem nového školního roku si výchovný poradce dle tohoto plánu nastaví individuální činnosti dle aktuální situace a dle potřeb v jednotlivých ročnících (např. nová doporučení, noví žáci se speciálními potřebami aj.)

Průběžně:

- poskytovat individuální konzultace pro žáky, rodiče
- vedení dokumentace
- předávání informací pedagog. pracovníkům
- řešení výukových a výchovných problémů náhle vzniklým

- systematické sebevzdělávání v oblasti speciální pedagogiky, poradenství aj.

Srpen-září

- příprava a sestavení plánu práce výchovného poradce pro daný školní rok
- porada školského poradenského pracoviště
- příprava podkladů a sledování nutných termínů kontrolních vyšetření žáků pro další školní rok
- sestavení přehledu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- seznámení se se stávajícími podpůrnými opatřeními pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve spolupráci s vyučujícími
- projednání podpůrných opatření a případných IVP se zákonnými zástupci
- návrhy na nová vyšetření u žáků s podezřením na specifické poruchy učení a chování
- spolupráce s metodikem prevence na nastavování preventivních programů ve škole
- seznamování se s nabídkou středních škol ve Zlínském kraji - jejich nabídkou a požadavky

Říjen

- dokončení dokumentace pro daný školní rok v rámci plánování
- zahájení práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, spolupráce s rodiči
- metodologická činnost: seznámení vyučujících se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, s metodami a formami práce dle doporučení PPP, SPC
- hospitační činnost: začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a využívání individ. metod práce s těmito žáky
- vypracování seznamu dalších žáků s výukovými a výchovnými problémy
- konzultace s asistenty pedagoga
- pravidelná porada školského poradenského pracoviště
- účast na setkání výchovných poradců
- seznamování se s nabídkou středních škol ve Zlínském kraji - jejich nabídkou a požadavky
- plán seznamování se s různými povoláními - spolupráce s rodiči - představení zaměstnání

Listopad

- práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, spolupráce s rodiči
- řešení aktuálních záležitostí
- pravidelná hospitační činnost - začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- seznamování se s nabídkou středních škol ve Zlínském kraji - jejich nabídkou, požadavky a dny otevřených dveří
- plán seznamování se s různými povoláními - spolupráce s rodiči - představení zaměstnání

Prosinec

- práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, spolupráce s rodiči
- řešení aktuálních záležitostí
- účast na přezkoušení individuálně vzdělávaných předškoláků
- pravidelná hospitační činnost - začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- seznamování se s nabídkou středních škol ve Zlínském kraji - jejich nabídkou a požadavky
- plán seznamování se s různými povoláními - spolupráce s rodiči - představení zaměstnání

Leden

- zajištění vyšetření v PPP, SPC u nově navržených žáků
- hodnocení plnění podpůrných opatření u práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami za 1. pololetí
- spolupráce s vyučujícími při hodnocení žáků se spec. vzděláv. potřebami
- pravidelná hospitační činnost - začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- účast na přezkoušení individuálně vzdělávaných žáků
- první sledování předškoláků (hospitační činnost v mš) a příprava na konzultace s rodiči
- seznamování se s nabídkou středních škol ve Zlínském kraji - jejich nabídkou, požadavky a dny otevřených dveří
- později podpora žáků, kteří přistupují k talentovým zkouškám

Únor

- práce práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, spolupráce s rodiči
- sledování předškoláků a na konzultace s rodiči dětí z mateřské školy
- seznamování se s nabídkou středních škol ve Zlínském kraji - jejich nabídkou a požadavky - později podpora žáků, kteří přistupují k talentovým zkouškám

Březen

- práce práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, spolupráce s rodiči
- hospitační činnost: začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a využívání individ. metod práce s těmito žáky
- hospitační činnost zaměřená na školní zralost u předškoláků a na konzultace se zákonnými zástupci dětí z mateřské školy
- pomoc zákonným zástupcům při postupu při odkladu povinné školní docházky nebo případného předčasného zaškolení nadaných dětí

Duben

- účast u zápisu do první třídy
- kontrola platnosti vyšetření v PPP, SPC
- hospitační činnost: začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a využívání individ. metod práce s těmito žáky
- podpora žákům, kteří absolvují přijímací zkoušky na střední školy

Květen

- příprava podkladů pro vyšetření žáků pro další školní
- účast u zápisu do mateřské školy
- hospitační činnost: začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a využívání individ. metod práce s těmito žáky
- účast na setkáních výchovných poradců

Červen

- hodnocení plnění podpůrných opatření u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami za 2. pololetí
- spolupráce s vyučujícími při klasifikaci žáků se spec. vzděláv. potřebami
- účast na přezkoušení individuálně vzdělávaných žáků
- zpracování zprávy o činnosti výchovného poradce

9. Cíle výchovného poradce pro daný školní rok

1. V rámci úkolů výchovného poradce je potřeba na další školní rok vytvořit jednotné formuláře pro zapisování jeho intervencí tak, aby splňoval veškeré náležitosti a v případě, že by si funkce přebíral někdo jiný, vše by bylo přehledné a jednotné.
2. Aktualizace seznamu kontaktů na odbornou síť specialistů., která je vždy připravena pro jednotlivé situace, které mohou v rámci výchovného procesu nastat. Nyní jsou veškeré kontakty aktuální, ale naším cílem je zjistit si podrobnější informace - např. o konkrétních druzích terapií, volné kapacitě, čekacích lhůtách atd.
3. Zaměření na problematiku kariéřního poradenství. V daném školním roce 2024/2025 máme poprvé devátý ročník. Již v předchozích letech jsme se výrazně zaměřovali na kariérové poradenství ve spolupráci s vyučujícími humanitních oblastí třetího trojročí. V tomto budeme pokračovat - v rámci zaškolení nové vyučující se zaměříme na předání si informací o středních školách Zlínského kraje. Rádi bychom nastavili, aby standardem práce ve třetím trojročí byla: návštěva burzy středních škol, možná návštěva učitelů středních škol, představení různých druhů povolání - včetně těch netradičních např. ve spolupráci s rodiči atd. Obecně budou žáci ještě více vedeni k otázkám budoucího života/zaměstnání, orientaci ve světě práce. Budou jim také předány informace o tom, kde si lze vyhledat informace o daných školách - nasměrování na dny otevřených dveří aj.

Zaměříme se na komunikaci s rodiči a žáky o výběru středních škol - tj. konzultace ohledně volby vhodné školy z hlediska zájmů, možností žáků atd.

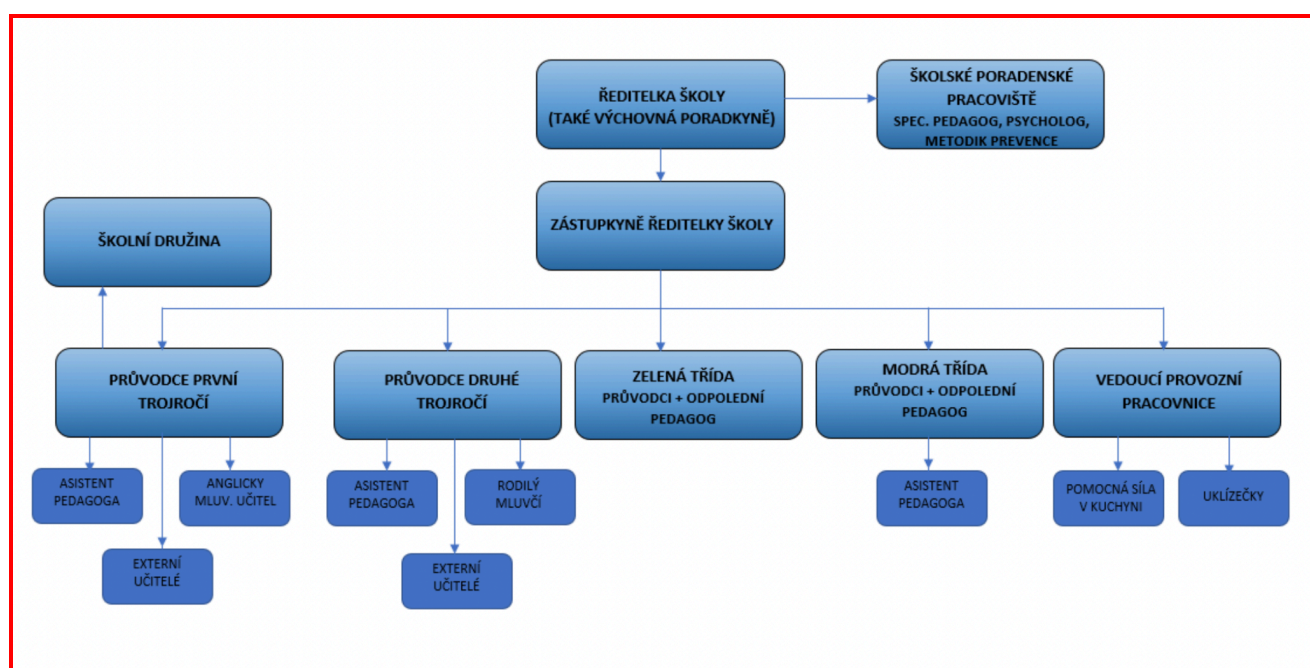
4. Práce na klimatu školních tříd ve spolupráci s třídními učiteli a také školní psycholožkou. Zejména ve třídách, kde jsou noví žáci a také třídách, kde jsou žáci s výchovnými problémy.

Přílohy

Příloha č. 1

Organizační struktura školy školní rok 2024/2025

Příloha č. 2

Seznam pomáhajících profesí a kontakty na ně:

Profese	Jméno	telefon	email	poznámka
Psychiatri (Kroměříž)	MUDr. Marcela Bartošíková	702 814 115	bartosikova@ambulancepsychi atr.cz	
Psychiatri (Brno)	Mudr. Najmanová	533302214	najman.jana@seznam.cz	Brno
Psychiatri (Olomouc)	MUDr. Starková			na PAS , Olomouc
Klinický psycholog	PhDr. Mandincová Petra	575570445	psychologzlin@gmail.com	mobil má Jitka
Klinický psycholog	PhDr. Gréta Mikulková			
Klinický psycholog	Mgr. Lenka Opravilová	728 506 780	opralenka@seznam.cz	zkušenost s prací s autisty
KPPP Zlín - spec. pedagog	Mgr. Michaela Pelajová	575570491	michaela.pelajova@poradnazl. cz	v péči Matěj, rychle mluví
KPPP Zlín - psycholog	Mgr. Ondřej Horák	575570491	ondrej.horak@poradnazl.cz	
KPPP Zlín - psycholog	Mgr. Petra Krčková	734780346	petra.krckova@poradnazl.cz	na MD
Azylový dům	Bc. Hurtová Lenka		lenka.hurtova@azylovydum.cz	známe se Krabice od bot
Terapeut	Mgr. Martin D. Polínek	608253372	polinekm@seznam.cz	
Educo	Dagmar Machová	603874174	educo@ranapecezlin.cz	raná péče
Logos /Unie Kompas	Mgr. Lucie Eliášová, DiS.	733531350	eliasova@unko.cz	hlavně ADHD - autismus
	Mgr. Pavla Tomancová	734440027	e-mail: tomancova@unko.cz	konference ADHD
Psycholog s ANG	Mgr. Pavla Janečková.	734 440 027	psycholog@unko.cz	
Za sklem	Mgr. Zdeňka Polínková	777337707 604105186	polinkova@zasklem.com	PAS
SPC	Mgr. Lenka Sladká Mikulášková	577058254 605981997	lenka.mikulaskova@ddskolyzl in.cz	psycholog, vedoucí SPC
Policie - prevence	nrap. Ivan Mikulka	702248909	krpz.tisk.zl@pcr.cz	preventista

DOBRÁ Montessori základní škola a mateřská škola s.r.o.
místo poskytovaného vzdělávání: Prštné 86, 76001, Zlín Prštné
sídlo: Halenkovice 680, 76363
IČO: 04605021

Logoped	Mgr. Martina Richterová	577581104		Zlín- Malenovice
Logoped	Kvaňová Klára	720674483		na LDN Zlín
Logoped	Gajdůšková Lucie	607010474		
Logoped	Eva Pekařová	776 791 263	logopediehrave@gmail.com	
Pro rodiče:				
psycholog (i děti)	Mgr. Zuzana Malaníková	731162958	info@psychologzlin.cz	
psycholog	Mgr. Petr Doležal	736134138	info@psycholog-dolezal.cz	
psychiatr	MuDr. Pavel Konečný	577220634,7	pavelkonecny@email.cz	ne!
psycholog	Michal Pernička	577220634,7	michalpernicka@seznam.cz	plno
psycholog	Lenka Bukovská	604822174	lenka.files@seznam.cz	
psycholog (děti nad 12 let)	Mgr. Věra Stránská	776 560 920	vera.a.stranska@gmail.com	
psycholog (i děti)	Mgr. Alice Kutnářová (v UB)	777 209 804	a.kutnarova@seznam.cz	na MD
Magistrát města:				
školský odbor, prac.sk., dotace	Jolana Kňourková	577630339	JolanaKnourkova@zlin.eu	
MAP, pracovní skupiny	Kučíková Svatava	778400529	SvatavaKucikova@zlin.eu	výkazy
náměstkyně primátora školství	Francová	736520498	katerinafrancova@zlin.eu	Nekky
vedoucí školského odboru	Smola Milan	604220248	MilanSmola@zlin.eu	

Příloha č. 3.

Postup při řešení problematického případu - anonymizováno

Vztah mezi XY a zbytkem třídy je dlouhodobě napjatý.

XY má ve třídě kamarádky - v podstatě s ní mluví všechny holky. Zvou ji na narozeniny apod. Na druhou stranu její styl komunikace ve třídě je náročný - má často potřebu komentovat hlasitě i věci, které se jí netýkají - odehrávají se na druhé straně třídy apod. V jednání se spolužáky je neústupná a nechce dělat kompromisy.

Popis situace:

Žáci se přesouvali na tělocvik na hřiště. Po cestě si děvčata zpívala stále dokola písničku "Arizona". Kluci je upozorňovali, že je to "štve". Když všichni přišli na hřiště, holky přestaly zpívat. XY pokračovala a stoupla si na vyvýšené místo. Kluci ji začali honit. Ona na ně v obraně začala stříkat vodu z láhve na pití. Kluci ji dohnali a začali ji bouchat mikinami, přičemž někteří cíleně mířili zipsem mikin. Děvčata to sledovala, ale nikdo nezasáhl. XY si kryla hlavu a prosila, aby přestali. Většina přestala. Dva kluky, kteří pokračovali, zahlédla učitelka, která zastavila situaci. XY pak část hodiny necvičila - učitelka za ní šla, se jí zeptat, co se dělo, ale XY situaci bagatelizovala, zbytek hodiny prý odcvičila a k věci se nevracela. Vedení školy se o situaci dozvědělo od rodičů ten večer emailem.

Postup:

Hned ráno proběhl rozhovor s pedagogy TV (dva) za přítomnosti ředitelky (výchovné poradkyně), zástupkyně ředitelky, třídní učitelky. Z rozhovoru byl proveden zápis. Učitelé většinu incidentu neviděli, protože šli nejprve oba vpředu a skupina za nimi. Následně na hřišti oba chystali aktivity a učitelka zahlédla v podstatě až konec situace. Následně situaci podcenili a neinformovali vedení. Oba pedagogové byli poučeni o tom, jak má probíhat přesun na hodinu a že je potřeba i při chystání aktivit, aby měl jeden z nich přehled o tom, co v tu dobu dělají žáci. Oba pedagogové dostali vytykáací dopis za neplnění svých povinností dohledu.

Následně proběhla schůzka s žáky ve třídě. XY ten den nebyla přítomna. S žáky jsme probrali, co se stalo. Vedli jsme je k tomu, aby si uvědomili, jak se XY musela cítit. Upozornili jsme je, že nejen ti, kdo byli jsou součástí toho, co se stalo, ale také ti, co přihlíželi a nezasáhli. Většina dětí reagovala velmi emotivně - část z nich se rozplakala. Spontánně po této schůzce vymysleli, že XY napíší vzkaz, aby se jí do třídy dobře vracelo. To také udělali. Ke vzkazu se připojili až na jednoho žáka všichni ve třídě. Ten jeden žák řekl, že se jí omluví osobně. Tyto vzkazy vyfotili a poslali XY přes whatsapp. Většina ještě připojila osobní vzkaz. Jeden z chlapců vnímal tuto situaci velmi silně, protože šikanu zažil na předchozí škole. Mamince tohoto žáka výchovná poradkyně tuto situaci telefonovala, aby věděla, co se probíralo a že to na něj mělo silnější dopad.

Ze třídou se bude dále pracovat ve smyslu - "Jak se v podobných situacích zachovat" - když o něčem vím, když něco podobného vidím atd. Že každý může takovou situaci zastavit sám za sebe a rozhodnout se nepřidat se ke skupině nebo nejlépe oslovit dospělého - upozorňovali jsme je, že toto rozhodně není žalování...

Na úrovni rodičů byli svolány třídní schůzky, které proběhly týden po incidentu. Až na 2 zástupce byli přítomni všichni rodiče. Všichni už z komunikace s dětmi věděli, co se přihodilo. Byli nápomocni. Zajímali se, co mohou v tuto situaci udělat. Ocenili, že se situace řeší.

Proběhla také schůzka s rodiči XY, kde jsme je seznámili s tím, co jsme už udělali, že máme v plánu s třídou více pracovat, ale zároveň jsme je upozorňovali, že je nutné pracovat také s XY, aby její styl komunikace tyto situace buď přímo nevyvolával nebo je eskalovat a aby byla zachována dobrá atmosféra ve třídě.

Více se zaměříme na dění ve třídě - jak na úrovni třídní učitelky, tak i na úrovni hospítace ředitelky, která proběhla ve třídě v následujícím týdnu.

Proběhla konzultace s krajským metodikem prevence panem Mgr. Plačkem.

Další plán:

Ve spolupráci se školní psycholožkou více pracovat s kolektivem - dlouhodobé programy pro tmelení kolektivu.

Práce s XY - dokud si nenajdou vlastního psychologa (maminka na schůzce říkala, že ho budou hledat.)

Proběhne program o šikaně pod vedením Mgr. Plačka.

